

OBSAH

- Úvod ...13
- o Stav bádání a metodologická východiska práce ...19**
  - o.1 Tematické roviny a metodologické tázání v rámci rekonstrukce cílů a programu Československé obce učitelské ...19
  - o.2 Stav výzkumu ...22
    - o.2.1 Výzkumné téma a sekundární literatura ...22
    - o.2.2 Výzkumné téma a primární prameny ...29
  - o.3 Metodologická východiska výzkumu ...31
- 1 Československá obec učitelská jako významná spolková organizace učitelstva v ČSR ...44**
  - 1.1 Počátky spolkové činnosti učitelů ...45
  - 1.2 Učitelské sjezdy a definování učitelského programu na konci 19. století a na počátku 20. století ...54
  - 1.3 Sjednocovací snahy učitelstva po roce 1918 ...62
  - 1.4 Ústřední rada učitelských organizací – první pokus o všeučitelské sjednocení ...66
  - 1.5 Učitelské spolky v prvorepublikovém Československu ...69
  - 1.6 Vznik a vývoj Československé obce učitelské v letech 1920–1924 ...73
    - 1.6.1 První valná hromada ČOU 1921 a její stanovy ...80
    - 1.6.2 Významní představitelé a funkcionáři ČOU ...83

- 1.6.3 Antonín Vimmer – první starosta
ČOU ...86
- 1.6.4 Rozkol v Československé obci
učitelské ...94
- 1.7 Svaz učitelstva československého – druhý
všeučitelský spolek ...100
- 1.8 Spory mezi Československou obcí učitelskou
a Svazem učitelstva československého ...106
- 1.9 Sbližování Československé obce učitelské
a Svazu učitelstva československého ...110
- 1.10 Zánik Československé obce učitelské v období
protektorátu ...119

- 2 Československá obec učitelská a její role v platových
požadavcích učitelstva ...126**
  - 2.1 Zrušení paritního zákona ...127
  - 2.2 Vinohradský sjezd učitelstva ...135
  - 2.3 Reparační zákon ...145

- 3 Československá obec učitelská a vysokoškolské
vzdělání učitelstva ...151**
  - 3.1 Snahy učitelských spolků o prosazení
vysokoškolského vzdělání učitelstva
před rokem 1918 ...152
  - 3.2 Požadavky na reformu učitelského vzdělání
po roce 1918 ...159
  - 3.3 Československá obec učitelská hájí přístup
učitelstva na vysoké školy ...171
  - 3.4 Další návrhy na úpravu učitelského vzdělávání
(1922–1926) ...182
  - 3.5 Vzdělávání učitelů po roce 1928 ...188
  - 3.6 Požadavky ČOU na reformu vysokoškolského
vzdělání přednesené v rámci
tzv. pedagogických týdnů ...198

- 3.7 Návrhy na vysokoškolské vzdělání
v roce 1937 ...200
- 3.8 Československá obec učitelská a Svaz učitelstva
československého manifestují za reformu
učitelského vzdělání (1938) ...207
- 4 **Československá obec učitelská a úloha Škol vysokých
studií pedagogických ...215**
  - 4.1 Ústav pro experimentální pedagogiku v Praze
zřízený ČOU jako centrum pro budoucí
vysokoškolskou přípravu učitelů ...216
  - 4.2 Studium učitelstva na Škole vysokých studií
pedagogických v Praze ...225
  - 4.3 Otevření školy vysokých studií v Brně ...235
  - 4.4 Činnost ŠVSP v Praze a v Brně v letech
1922–1928 ...245
    - 4.4.1 Studijní programy ŠVSP ...245
    - 4.4.2 Profesori a přednášející na ŠVSP ...250
    - 4.4.3 Posluchači ŠVSP ...253
    - 4.4.4 Správní záležitosti a financování
ŠVSP ...258
  - 4.5 Ústav pro experimentální pedagogiku
v Praze ...265
  - 4.6 Činnost ŠVSP v letech 1928–1938 ...270
    - 4.6.1 Přednášková činnost na ŠVSP v letech
1928–1938 ...271
    - 4.6.2 Vysokoškolské kurzy pro vzdělávání
kandidátů učitelství na měšťanských
školách ...277
    - 4.6.3 Stav ŠVSP v Praze v roce 1930/1931 ...280
    - 4.6.4 Stav ŠVSP v roce 1934/1935 ...286
    - 4.6.5 Financování ŠVSP v letech 1928–1938 ...294
  - 4.7 Návrh na zřízení Školy vysokých studií
pedagogických v Bratislavě ...296

- 4.8 Zřizování poboček ŠVSP ...301
  - 4.8.1 ŠVSP v Plzni ...301
  - 4.8.2 ŠVSP v Táboře ...302
  - 4.8.3 ŠVSP v Českých Budějovicích ...304
  - 4.8.4 ŠVSP v Pardubicích a Mladé Boleslavi ...306
- 4.9 ŠVSP v Praze v posledním roce své existence – 1939/1940 ...306
  - 4.9.1 Soukromá dvouletá pedagogická akademie v Praze ...308

5 Školská reforma a Československá obec učitelská ...311

- 5.1 Školská reforma v meziválečném období: školsko-politický kontext reformy; reforma s ohledem na vývoj pedagogiky jako vědy ...312
- 5.2 Snahy o reformu školy a ČOU v letech 1920–1928 ...319
- 5.3 Snahy o reformu školy a ČOU v letech 1929–1939 ...340
  - 5.3.1 Studijní cesty do zahraničí pořádané Československou obcí učitelskou – inspirace pro tehdejší reformu školy ...340
    - 5.3.1.1 Návštěva vídeňských škol ...341
    - 5.3.1.2 Návštěva pokusných škol v Německu ...345
    - 5.3.1.3 Návštěva pokusných škol a pedagogických ústavů ve Švýcarsku ...349
  - 5.3.2 První pedagogický týden 1928 – diskusní platforma ŠVSP k reformě školy ...351
  - 5.3.3 Vytyčení požadavků na reformu školy v ČOU ve třicátých letech 20. století ...356

- 5.3.3.1 Anketa ŠVSP o nové organizaci školství ...358
- 5.3.3.2 Rezoluce Československé obce učitelské o reformě školy 1929 ...361
- 5.3.4 Diskuse ČOU o vnitřní náplni školské reformy – téma druhého pedagogického týdne ...365
- 5.3.5 Staronové požadavky Československé obce učitelské na školskou reformu ...370
- 5.3.6 Sociální a zdravotní péče na školách jako předpoklad školské reformy – téma třetího pedagogického týdne ...371
- 5.3.7 Bilance prvních deseti let činnosti Československé obce učitelské ...375
- 5.3.8 Diskuse nad osnovami měšťanských škol a stanovisko ČOU ...378
- 5.3.9 Diskuse nad reformou obecné školy na stránkách Časopisu ČOU ...383
- 5.3.10 Sociologie dítěte a učitele – téma čtvrtého pedagogického týdne ...385
- 5.3.11 Film do škol ...388
- 5.3.12 Konference učitelstva reformních škol ...389
- 5.3.13 Jednotná škola, vysokoškolské vzdělání učitelské – požadavky šestého pedagogického týdne ...398
- 5.3.14 Technika a hygiena učitelovy práce – témata sedmého pedagogického týdne ...402
- 5.3.15 ČOU v roce 1936 ...405
- 5.3.16 Osmý pedagogický týden v Praze ...407
- 5.3.17 Učitelstvo ČOU a solidarita ...411

- 5.3.18 Změny ve školství bez ankety ...418
- 5.4 Výzkumné aktivity ŠVSP a Ústavu pro experimentální pedagogiku a psychologii při ŠVSP v Praze ...421
- 5.5 Atheneum ...430
  - 5.5.1 Idea athenea ...432
  - 5.5.2 Zřízení a život athenea ...435

Závěr ...450

Resumé ...469

Summary ...471

Prameny a literatura ...473

Přílohy ...492

Rejstřík jmenný ...509

Rejstřík věcný ...514